

St. Peter pri Mariboru. Žalosten dogodek, ki se je zgodil v sosedni občini Grušova, je močno pretresel tudi naš Sempeterčane, saj je to že tretji žalostni pojav s smrtnim izidom v tekočem letu v Grušovi. — Učenci deške osnovne šole so priredili izlet na Boč, učenke dekliške šole pa gredo v Dolnjo Lendavo. Ne zdi se nam pa umestno, da se v današnjih časih, ko morajo starši gledati kako in za kaj porabijo sleherni dinar, prireajo tako daljni izleti in to tem bolj, ker je otrokom revnih staršev udeležba onemogočena. — Prihodnji četrtek se vrši pri nas kanonična vizitacija združena s skušnjo šolskih otrok iz verouka. Vdrugič pride med nas g. dekan msgr. Umek. — Število naročnikov Mohorjeve družbe je letos narastlo. Zelo lepo. Saj je dobra knjiga tudi najboljši prijatelj.

Sv. Urban nad Mariborom. Že pred 400 leti je bila tu gori postavljena cerkev v čast sv. Urbanu, varuhu naših vinskih gor. Pred 150 leti pa so jo vsled višjega ukaza tako popolnoma zanemarili, da je začela razpadati in so z njenim materialom pozidali novo župnišče pri Sv. Križu. Toda vrli sosedje niso mirovali, dokler niso sredi prejšnjega stoletja postavili nove lične cerkve na naši prekrasni višini. Nepozabni naš kneževski in služabnik božji A. M. Slomšek jo je šesto pobinkočno nedeljo leta 1861 ob veliki udeležbi dolancev in hribocev slovesno posvetil in še sedaj se je med tukajšnjim prebivalstvom ohranila govorica, kako čudovito ljubeznivo in prijazno se je takrat s priprostim narodom razgovarjal. Vsako leto se sedaj obhajamo hvaležni spomin na to, in sicer šesto pobinkočno nedeljo ter ga bomo obhajali tudi letos dne 26. junija s pričetkom ob pol desetih. Zadnjo nedeljo, dne 12. junija, pa se nam je zdelo, da se ponavlja velika slovesnost 1861. leta. Vsaj toliko ljudstva tu gori nismo gledali ne ob petdesetletnici naše cerkve in tudi ne, ko smo pred par leti dobili nove zvonove, čeprav smo oboje veličastno slavili. Mogočni kresovi v soboto zvečer in veselo grmenje topičev je naznanjalo daleč naokrog izredno slovesnost drugega dne ter pri-

vabilo k nam veliko množico domačih župljanov, sosednih Križančanov s svojim g. župnikom, Mariborčanov in vernikov od Sv. Jurija, obeh Sv. Kungot in iz Svečine. V krasnem in jednatem nagovoru nam je monsignor Vreže, profesor iz Maribora, po besedah napisal na slavlolu »Gospod, ljubim lepoto tvoje hiše« razložil zgodovino okrasitve naše, ki se s svojimi novimi stenski in stropnimi slikami — izvršenimi po dobro znanem slikarskem mojstru Fr. Horvatu v Mariboru — izvrstno postavlja in bi delala čast marsikateri župniji; po končanem darovanju za cerkvene potrebe in po izvršeni slovesni blagoslovitvi zunanosti in notranosti pa je ganljivo opravil slovesno sveto mašo ob asistenci križanskega in domačega g. župnika ter navdušeni Te Deum za srečno končano delo. Tako je postala naša gora in cerkev še bolj privlačna sila za mnogoštevilne častilce sv. Urbana. Da bi se le tudi vsi hvaležno spominjali svojega Stvarnika, ki nam je dal in tako krasno uredil ta prelepi kos slovenske zemlje!

Remšnik. Zadnjo nedeljo majnika je šel Marijin vrtec iz Remšnika na Kaplo na izlet. Tam so otroci peli pri sveti maši in po svojih skromnih močeh igrali tri igrice in deklamirali ter govorili, da je bilo občinstvo zadovoljno. Gostoljubnost domačinov je bila na višku. Zato se najiskrenejše zahvaljujejo otroci in voditelj g. župniku na Kapli za vso pripravo in postrežbo kakor tudi gostilni Rihter ter sploh vsem, ki so stregli. Bog Vam povrni ter Vas krepčaj v teh hudih časih.

Remšnik. Na večer, 11. maja, je gorel na Remšniku pri kapelici sv. Boštjana mogočen kres. Zbralo se je okrog 20 oseb, ki so veselo kramljale ter popevale narodne pesmi. Poleg velikega kresa je bilo še 12 malih, katere je zažgal fant iz narodne hiše in dobre kmetijske družine. Našelo se je v občini še pet drugih kresov, ki so se gotovo videli po celem severnem Pohorju in Dravski dolini. Ohranimo naravno zavest!

Remšnik. Tudi tu se zajeda gospodarska kriza v delavske domove in v borne kočice malih posestnikov. Da bi bodo brezposelnim in ubožnim vsaj nekoliko blažili, je dobrodelni odbor povzel nabiralno akcijo. S polno roko so se od hiše do hiše trudili: gđc. Marica Grögl, g. Beloglavec Maks, šolski upravitelj g. Golob Simon,

g. Zupan Anton, g. Smole Maks in g. Rebernik Rudolf. Tudi šolska mladina je doprinesla k umiljenju krize z lepo šolsko igro »Pomladna bajka«. Fantje in dekleta so se pa postavili z igro »Skriven zaklad«, ki je pod vodstvom tukajšnje učiteljice prav dobro uspela. Čisti dobiček igre je naklonil dobrodelni odbor brezposelnim in ubožnim na Remšniku, tako da jim je lahko razdelil 860 Din. Vsem, ki so se za svoje bedne žrtvovali, bodi plačilo zavest, da so slišali pesnikov glas: Odpri srce, odpri roke, otiraj bra-tovske solze!

Trbonje. V pondeljek, dne 6. junija, se je zgodila pri Sv. Danijelu velika nesreča, ki je skoro zahtevala človeško žrtev. Mežnarjev sin Miha je vozil les na žago v Trbonje. Pri Uršniku, kjer so ravno obhajali svatbo, je konj zavozil na stransko pot in zvrnil voz z dvema debelima hodom na mladega voznika. Nesrečo je zagledala Uršnikova dekla, ki je hitro poklicala domače, da so ponesrečenega, po obrazu čisto črnega in nezvestnega, rešili izpod težkega lesovja. Pozneje se je zopet zavedel. K sreči so ostali njegovi udje nepoškodovani. Vendar pa je zadobil notranje poškodbe na prsnem košu, na katerih silno trpi. Mladenec se nahaja v domači oskrbi. — Ker je Sv. Danijel zelo lepa izletna točka, nas je obiskal profesor Baš iz Maribora s III. letnikom ženskega učiteljskega. Ogleдали so si v Trbonjah Čigulovo dimnico in moderno zgrajeno osnovno šolo. Pri Sv. Danijelu so bili pri posestniku Božiču dobro postreženi s črnim kruhom in hruševcem. Dobro razpoloženi so se podali od tam v grad »Buchenstein« pri Dravogradu, kjer so si ogledali in občudovali dragocenosti notranjčine gradu. G. profesor je svojim učenkam poljudno in znanstveno obrazložil pomen starinskih predmetov, ki se nahajajo v gradu »Buchenstein«. Med povratkom na kolodvor se je razlegalo veselo petje po solnčnem Dravogradu. Vrnili so se veseli v Maribor. — Očividec.

Sv. Kunigunda na Pohorju. Dne 5. junija smo tukaj pokopali pridno gospodinjico Katari- no Prelogar, 64 let staro. Bolehala je par mesecev na hudi želodčni bolezni, proti kateri ni bilo nobene pomoči več. Bila je skrbna in delavna gospodinja, ki je Bogu dajala, kar je božjega. Gospodinja je bila na eni najboljših kmetij, pa je tudi revežem rada dala kruha. Bog daj še več tako pridnih in dobrih gospo-

javno povrnil iz Francije, kamor je bil poslan od vinarkega trsta za uvoz vina. Dalje je izjavil, da so Francozi prepričani, da bodo Amerikanci v jeseni glasovali za povrnitev vina in piva, in da že sedaj delajo priprave, da bodo imeli v zalogi do 200 milijonov kvartov vina, da ga bodo lahko takoj pričeli izvažati v Ameriko, ko bo konec alkoholne prepovedi.

Zveza med letalom in podmornico.

Eden najnovejših napredkov na polju radio-raziskovanja je iznajdba francoskega inženjerja, ki obstoji v tem, da je mogoče prenesti radio-valove na globoko pod vodo vozeče podmornice in istotako iz

lo in zvezalo vojaštvo iz Siska ob levem Kolpinem bregu splav. Hlodovalje splava so polili na debelo s smolo. Na splavu sta bila dva soda: eden z železjem obbit ter zaprt, poln smodnika; drugi do vrha napolnjen s smolo. Splav je bilo treba spraviti neopaženo v noči po Kolpi navzdol proti petrinjskemu mostu in ga pritrditi k eni izmed mostnih soh ali koz. Ko bi obtičal splav ob koz, bi se morali zapaliti s smolo pomazani hlodi in sodček s smolo. Ogenj bi zanetil smodnik v močno zadelanem sodu, ki bi se razpočil in raztrgal most. Povrh bi še zgoreli leseni deli mosta.

Da zaigrajo Turkom eno neprijetno, so si izbrali kristjani deževno noč, ki je bila temna. Turčin v Petrinji niti slutiti niso kake nevarnosti ali drznosti. Splav je bil pripravljen, opremljen z vsem potrebnim in Miha je skočil nanj kot krmar. Vse je šlo po sreči, kakor je bilo zamišljeno. Junaški splavar je zadel ob koz, zanetil smolo, skočil v vodo in se rešil s plavanjem na krščanski breg Kolpe. Je že bil na suhem, ko je gorel splav s polnim plamenom, da je bila razsvetljena reka daleč na okoli, vendar zaželjene eksplozije

smodnika še ni bilo. Plamteče prasketanje smole, ki je užigala most od spodaj navzgor, je vzbudilo pozornost turške posadke v trdnjavi. Nočno tišino so prekinili klici, kletvice od leve in desne in že se je usula cela jata Turčinov preko mosta, da si ogleda, kaj da gori tako mogočno na sredini reke. Ko je bila polovica mosta natrpano polna radovednežev, je mogočno zablisnilo, puhnilo kvišku in med silnim pokom se je prelomil most in je frčalo po zraku tramovje z nekaj po deset Turki vred. Pok razstrelbe se je razblinil v noč, nadomestilo ga je dolgotrajno, obupno kričanje ranjencev in vseh, ki so se bili zbrali na mostu. Obča zmeda, katero je povzročila eksplozija, je preprečila pravočasno gašenje, vnelo se je od smole suho tramovje in most je zgorel v kratkem do nekaterih preostankov koz. Hasan paša razstreljenega in požganega mosta ni zgradil na novo, tudi onega preko Odre se ni lotil, pač pa je kaznoval s smrtjo stražo, ki je spregledala nočni napad na petrinjski most.

Topliškekov junaški čin je storil mnogo za povzdigo srčnosti med sisačko posadko in prebi-

din! Njen mož je že dalje časa naročen na »Slov. Gospodarja«. — Pri nas je tudi mnogo delavcev brez dela; v Vinjšegrecovih gozdovih je ustavljeno sekanje lesa.

Slov. Bistrica. Umrli je po dolgem bolehanju v 66. letu svoje starosti obče znana in priljubljena Alojzija Perše na Cigonci pri Slov. Bistrici, rojena Rožman v Pavlovi vasi, Pišce-Brežice. Pokojnica je bila daleč na okrog znana ter priljubljena med vsemi. Bila ji zemljica lahka! Preostali naša sožalje!

Čevlje za dame, gospode in otroke po znižanih cenah dobite pri trvdki Martin Sumer v Konjicah. 716

Sv. Martin na Pohorju pri Slov. Bistrici. Dne 8. junija tega leta se je vršil občni zbor tukajšnjega prostovoljnega gasilnega društva, katerega sta se udeležila župni načelnik gosp. Pfeifer in načelnik iz Slov. Bistrice gosp. Podhrški. Izvoljen je bil sledeči odbor: Anton Podvršnik, šolski upravitelj, načelnik Rudolf Strnad, učitelj, podnačelnik, Leopold Vorša, trgovec, tajnik, Ivan Koren, gostilničar, blagajnik. Odborniki: Zigart Alojzij, Pliberšek Anton, Podvršnik Pavel, Plečko Josip in Podvršnik Jurij. V društvo se je sprejel tudi tukajšnji tamburaški zbor s kapelnikom Francem Brusel. Občinstvo je z navdušenjem sprejelo zopetno obnovitev društva ter mu želi obilo sreče in uspeha.

Sv. Martin na Pohorju pri Slov. Bistrici. Dne 3. junija 1932 smo dobili č. g. provizorja Alojzija Zdojškega za nadomestitev odidelega g. župnika Franca Sinko k Sv. Lenartu v Slov. gorice. Z veseljem so farani sprejeli g. provizorja pred župniščem s tamburaškim zborom na čelu. Postavili so mu tudi slavolok. Prvi je pozdravil novodošlega gospoda dušnega pastirja g. šolski upravitelj Anton Podvršnik, nato Leopold Vorša, trgovec in vodja pomožne pošte. Martin Motaln, posestnik in načelnik posojilnice v Smartnem. Častiti gospod se je nato zahvalil za tako lep sprejem, posebno pa še šolski mladini.

Apče. Dne 5. junija se je poročil vrl mladenič Jožef Lander s pridno dolgoletno služkinjo upraviteljstva Freudeman Miciko Pock. Novoporočenca sta se preselila v sosednjo župnijo k Mariji Snežni, kjer je ženin podedoval

lepo kmetijo. Tam bosta gospodarila. Bog ju blagoslovi!

Sv. Benedikt v Slov. goricah. V torek, dne 31. maja popoldne nas je toča obiskala, in sicer je znatno poškodovala del benediške, trikraljvske in ihovske občine. Še drugi dan se je lahko videla na kupih po dvoriščih. Iskreno želimo, da nas letos več ne obišče. — V sredo, 1. junija, smo pokopali mater kmeta Miha Cafa, vdovo in prevžitkarico Terezijo Caf, staro 69 let. Iz župnikovih poslovnih besed povzamemo, da je bila rajnica vzorna mati, ki je lepo odgojila svoje otroke. Bila pa je tudi narodno zavedna žena. Kot gospodinja je nešteto krat ob nedeljah po obedu svoji družini prečitala »Slov. Gospodarja«, da so vsi vedeli kaj je novega po svetu in kako se bori slovenski narod za svoje verske in narodne svetlinje. Pred 26 leti bile volitve v lenaški okrajni zastop. Njen mož je bil volilec. Ko je naš agitator prišel k hiši, se je obrnil najprej na zavedno gospodinjico. Ona mu odvrne: Moj mož gotovo pride ob uri na volišče. To mi pač povejte, kaj bi bilo, če bi nemškutarji zmagali. Jaz bom že vse razložila svojem možu, da bo pomagal k slovenski zmagi. In res je mož točno prišel in pomagal k sijajni naši zmagi. Rajnica je bila tudi v resnici pobožna žena, zato je junaško prenašala hudo bolezen črevesnega raka, ki jo je položila v grob. Naj v miru počiva! — V soboto, dne 18. junija bomo zaključili trimesečni gospodinski tečaj, ki ga je vodila g. Terezija Knez s pomočnico gđc. Anico Turnšek. Z velikim veseljem ga je obiskovalo 14 deklet. Naj jim obili praktični nauki ostanejo v nepozabnem spominu, da bodo lahko enkrat vzgledne naslednice svojih mater!

Šmarje pri Jelšah. Tako lepo in resnično je »Slov. gospodar« v svoji zadnji številki pisal hvalo in pohvalo našega vrlega in velezaslužnega rojaka msgr. Vrežeta, prof. v Mariboru, ob priliki njegove sedemdesetletnice, kakor bi mu bil to kdorkoli izmed nas narekoval. Vsi smo z zanimanjem čitali in o tem govorili in smo zato tudi iskreno hvaležni. Škoda le, da nam na ta, za nas tako pomembni jubilej ni že v prejšnji številki opozoril. — Naš g. bogoslovec Štefan Čakš že od majnika naprej odslužuje svoj vojaški rok. Želimo, da se zdrav povrne ter naknadno obhaja med nami slovesnost, kakor je od »Sorševce« nove maše več

ni bilo. — Prihodnji teden obhajamo tukaj tridnevno češčenje presv. Rešnjega Telesa, ki naj postane posebno v nedeljo, 26. junija, tako velika cerkvena manifestacija, da pač nihče v celi obširni župniji ne bo drugega mislil in storil, kakor da zadostuje presv. Srcu za obilne žalitve in da ponižno prosi, naj zavlada Kristus Kralj v vseh naših srcih in družinah s svojo ljubeznijo in usmiljenjem. — Dolgoletna želja Štomaščanov se bo vendar spočila. Nabirajo se že mili darovi in kmalu se bodo lotili temeljite poprave in ozaljšanja kapele sv. Florjana. Privoščili bi jim tudi zvonček, ki bi naj prepeval Dolanom in Dragomilčanom, kamor se bolj slabo sliši drugo zvonjenje. — Važna kleparska popravila se vršijo te dni na naši romarski cerkvi sv. Roka, druga pa še sledijo. Saj je pač zmeraj toliko dela in skrbi, da bi očetovsko skrbnemu cerkvenemu ključarju Grobelšek skoraj želeli sto rok in deset glav, predvsem pa dve zdravi trdni nogi! — Teharčani so nas 5. junija počastili s svojim obiskom in razveselili s svojim izbornim izvežbanim tamburaškim zborom.

Sv. Jurij ob juž. žel. Smrtna nesreča s samokresom. Pred kratkim se je pripetila velika nesreča v Sv. Primožu pri Sv. Juriju ob juž. žel., katere žrtev je postal mlad in jako dober posestnik Ivan Laboter. Ponesrečenec je razkazoval na večer delavcem svoj samokres. Nesreča je hotela, da je rajni Laboter pozabil v samokresu še en naboj, misleč namreč, da je samokres že prazen. Čev samokresa je obrnil proti sebi in se je pri tem prav nerodno dotaknil petelinčka. Samokres se je sprožil in krogla je zadela Laboterja naravnost v srce. Med delavci, ki so bili navzoči, in v družini sami je nastala velika zmešnjava. Vsaka pomoč je bila zastonj. Smrt je nastopila po petih minutah. Laboter je bil po svojem značaju pri vseh ljudeh jako priljubljen, vsa okolica ga je visoko spoštovala. Bil je šele 40 let star ter zapuščal mlado ženo in otroka edince. Ljudje so pri pogrebu pokazali, kako so pokojnega ljubili. Nesreča nikdar in nikjer ne počiva! Z orožjem pač moramo biti zelo previdni!

Pilštajn. Zalostno in tužno so zapeli zvonovi dne 29. maja in naznanili, da je kruta smrt pretrgala nit življenja nadvse priljubljenemu posestniku Janezu Kovačič. Skoraj poldrugo leto ga je mučila neizprosna jetika in ga vzela

valci. Siščani so verjeli, da je poslala Majka božja viteza Pavla s spremstvom v rešitev mesta.

Oba kanonika-poveljnika trdnjave sta pridno obveščala Zagreb o vseh dogodkih v trdnjavi in iz njene okolice. Pošiljala sta kapitlju goreče prošnje, naj skrbi, da ne bo zabila krščanska vojska preveč časa z zbiranjem in dolgovoznimi vojnimi pohodi. Sisak bo lahko ključoval ogromni turški premoči le nekaj dni. Hasan je zbral strahovito moč. Z njim gre vse, kar zamore iz njegovega pašalika nositi orožje. Seboj pelje strahovalko trdnjav — Kacijanarico, dolg top iz Krupe in bogznaj koliko lažjih kanonov. Kanonika-branitelja sta prejemale sigurna zatrdila, da hite pod orožje: Hrvati, Slovenci in Nemci, da preženejo pravočasno Turka izpred Siska in mu iztrgajo ključ do Zagreba in Ljubljane.

Na dan sv. Vida, 15. junija 1593, se je pojavil šiba božja — Hasan od strani Petrinje pred Siskom. Že pohod k oblegi je bilo zmagoslavje v naprej. Paša si je bil tokrat svest zmage nad Siskom in je pustil, da je njegova vojska na konjih in pešvpila, ko je zagledala Sisak, streljala in se obna-

šala divje navdušeno, kakor bi že bila trdnjava padla. Hasan je jezdil, obdan od številnega spremstva najvišjih oficirjev, naprej in odrejal postavitev tabora na desnem bregu Kolpe, baš tam, kjer je iztek v Savo. Da bi nagnal branilcem trdnjave že pred oblego strah v srca, je zapovedal, da je korakala cela turška vojska tako, da so jo lahko šteli iz Siska.

Povsod zmagoviti paša je zbral tokrat 18.000 rednih vojakov in 20.000 nalašč za ta pohod vpo-klicanih spahijskih in Vlahov.*

Turški tabor je bil kmalu gotov, in sicer tako, da se je dotikal tudi že prej obstoječega mosta, ki je vodil na levi breg Kolpe in na takozvani »otok« ali prav za prav polotok, ki ga tvorijo: Sava, Kolpa in Odra. Most je bil za Turke velikega pomena, ker so spravili po njem čez topove.

(Dalje sledi.)

* Spahijske so se imenovale turški veleposestniki. Pravi lastnik turške zemlje je bil sultan, ki jo je podeljeval posebno hrabrim vojakom. — Vlahi so bili praslavni romanski prebivalci Balkana. Po prihodu Slovanov so zbežali v gore in so postali živinorejci in pastirji.

morskih globočin na ladjo. Zdaj bodo lahko sprejemale pod vodo brzeče in skrivajoče se podmornice radio obvestila iz zračnih višin, kar je gotovo zelo velikega pomena.

Korist risanja.

Angleški gospod je potoval po Španskem. V hotelu so mu postregli zjutraj s črno kavo in gobami. Zelel si je še eno porčijo gob in malo mleka h kavi. Ker ni znal špansko govoriti, je namignil natakarju ter narisal na list papirja dve gobi in kravo. Umetnik sicer ni bil, ali natakar je le kimal, kakor da bi ga bil razumel. Čez par minut se je natakar pojavil in je prinesel — dva solnčnika in vslopnico za htkoborbe.